

VYR viljelijäpäivä
Salo 11.2.2025

Ruis
viljelykierrossa
Lasse Matikainen

Pro Ruis

Miksi ruis viljelykiertoon

- hyvä viljelyvarmuus
- lähes vuoden kasvipeitteisyys
- hyvä hiilinielu- ja maanparannuskasvi
- vastuullinen valinta niin terveyden kuin kotimaisen työn kannalta

Ruislohkon valinta

- ruis on varsin vaatimaton viljelykasvi
- viihtyy monenlaisilla maalajeilla, mutta ei mielellään eloperäisille maille
- mieluiten rinnepelto
- sietää muita viljoja paremmin happamuutta hybridiruislajikkeille korkeampi pH
 - savimaat 6,7
 - karkeat kivennäismaat 6,4
 - eloperäiset maat 6,0

Somero 13.1.2023

Esikasvit rukiille

Parhaat esikasvit

- nurmi
- kumina
- herne
- syysrypsi

Muut esikasvit

- aikainen ohra / kaura
- ruis (vain kaksi vuotta peräkkäin)

Ei sovi esikasviksi

- syysvehnä / ruisvehnä

Ruislajikkeen valinta

Populaatiolajikkeet

- esim. Reetta joka on eniten Suomessa viljelty ruislajike

Hybridilajikkeet

- ulkomaisia, lähinnä keskieurooppalaisia lajikkeita
- lajikkeita tullut runsaasti
- korkea satopotentiaali

Kylvöaika ja siemenmäärä

Populaatiolajikkeet

- elokuun viimeinen viikko – syyskuun 10 pv
- kylvömäärä 450-500 kpl/neliö
- Reetta 30 g/1000 jyvää → 135-150 kg/ha

Hybridilajikkeet

- elokuu 10 pv – elokuun loppu
- kylvömäärä 150-220 kpl/neliö
- siemenmäärä 1,5-2,2 yksikköä hehtaarille

Kylvömuokkaus

Perusmuokkaus kohtuullisen syvään jotta syksyn sateet imeytyvät maahan

- kyntö tai syvä kultivointi
- hyvärakenteisille lohkoille myös suorakylvö mahdollinen (esim. kumina esikasvina)
- kylvösyvyys
 - populaatiolajikkeet 2-4 cm
 - hybridilajikkeet 2-3 cm

Lannoitus

SYKSY

- kylvön yhteydessä typpeä 30 kg/ha
- myös fosforia ja kalia viljavuustutkimuksen vaatimuksen mukaisesti
- karjanlannan käyttö myös mahdollista
- ravinnepuutoksiin 3- lehtivaiheesta lähtien lehtilannoitetta

KEVÄT

- booria ja rikkiä sisältävää lannoitetta
- typpeä 100-145 kg/ha (satotavoite)
- kerralla tai jaettuna
- ravinne puutoksiin lehtilannoitetta

Kasvinsuojelu

SYKSY

- kylvösiemenen peittäus valmisteella, jolla on myös juuristoa vahvistava vaikutus
- voidaan lisätä mukaan hivenravinnelisiä
- hybridilajikkeet myydään aina peitattuna
- rikkakasvien torjunta esim. Mateno Duo valmisteella, mukaan voidaan lisätä kahukärpästen torjunta-aine
- lumihomeen torjunta (talvivakuutus)

Kahukärpänen

- 2-3 mm pitkä, kiiltävän musta kärpänen
- aikuinen munii oraan versoihin munia, joista kehittyvät toukat vioittavat oraita
- torjuntakynnys: kahukärpäsiä löytyy 5 kpl / vrk /ansa
- torjuntakäsittely rukiin 1,5-2 – lehtivaiheessa pyretroidilla
- viime syksynä runsaasti

Kasvinsuojelu

KEVÄT

- kahukärpästen vioittamat oraat kasvavat epätasaisesti joka lisää torajyväriskiä
- ruiskutus T0- vaiheessa trineksapakki-valmisteella (Moddus Evo) tasaa rukiin korsien kasvua
- kasvunsäätö ja tarvittaessa rikkatorjunta T1- vaiheessa
- tarvittaessa toinen kasvunsäätö ja tautien torjunta T2- vaiheessa

Torajyvä

- uusi torajyvien raja-arvo 0,2 g/kg (0,5 g/kg)
- viljelijä voi vaikuttaa torajyvärisktiin oikeilla viljelytoimenpiteillä ja lajikevalinnalla

Torajyvän esiintymistä hillitseviä tekijöitä

- lajikevalinta (hybridilajikkeet herkempiä)
- tasainen tiheä kasvusto
- tasapainoinen lannoitus (mm. hivenet)
- viljelykierto
- maan muokkaus
- piennarheinien niitto ennen kukintaa
- rikkakasvien torjunta (erityisesti heinämäiset)
- sertifioitu kylvösiemen
- altistuneiden alueiden erikseen puinti
- ajourat

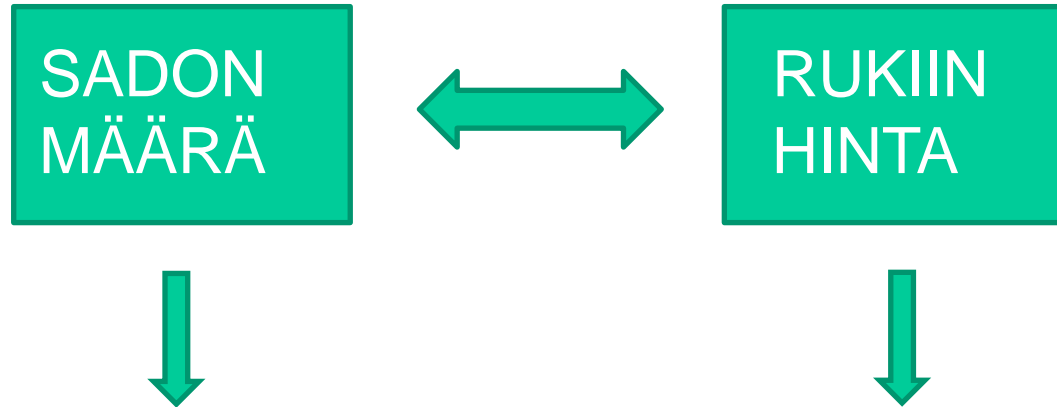

Torajyvä

- uusi torajyvien raja-arvo 0,2 g/kg (0,5 g/kg)
- viljelijä voi vaikuttaa torajyväriskiin oikeilla viljelytoimenpiteillä ja lajikevalinnalla
- torajyväongelma ei ole jokavuotinen
- jos ennakkonäytteessä tavataan torajyviä, myllyteollisuus voi puhdistaa erästä epäpuhtaudet ja torajyviä lajittelulla

Rukiin viljelyn kannattavuus

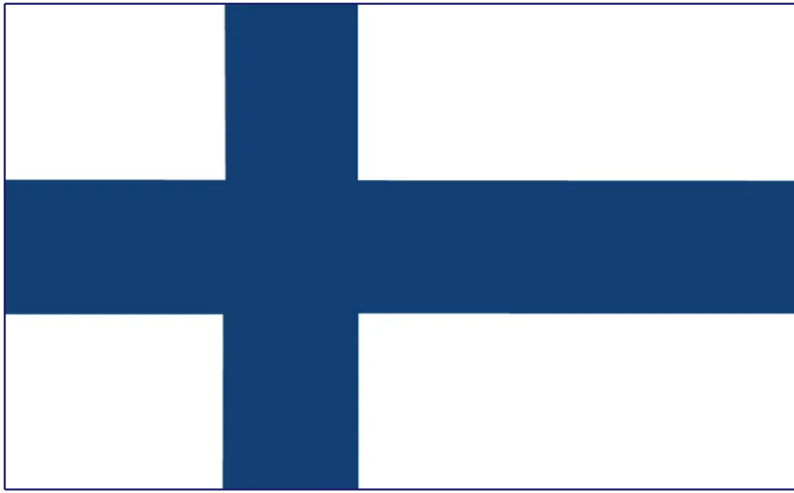

viljelytoimenpiteet

viljelysopimus

- rukiin satotaso on parantunut merkittävästi uusien lajikkeiden myötä

Kiitos

Pro Ruis